

**CL. V. Ioannis Wamesii, I. C. Celeberrimi, In Academia
Lovaniensi Antecessoris Primarii, Responsorum Sive
Consiliorum De Ivre Pontificio Tomus ...**

Wamesius, Johannes

[S.l.], 1643

De præbendis & dignitatibus. Consilium CCXXIV.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98691](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98691)

multum possit, l. *Observare* §. *fin. de off. procons.*
 16 Alioqui sanè ludibrio, & sine effectu esset prædicta juris constitutio de non promittendo vacaturo beneficio, aut constituendo procuratore ad præsentandum certum aliquem ad proximè vacaturum beneficium, propter durantem Collatoris aut patroni antecedentem in dicto mandato voluntatem, l. 2. in *fine c. Communia de legatis*. Et hac ratione pluribusque alijs rectè consuluit Guilielmus Cassiodorus Rotæ Romaræ auditor insignis, *decis. 5. de iure patron.* contra responsum quoddam Philippi Decij, *conf. 172. In causa venerabilis*, in quo levioribus quibusdam ex causis respondit vitium, quod in huiusmodi procuratorio speciali ante vacationem latet, purgari post vacationem, si contraria patroni voluntas non interveniat; quod Decij responsum improbatum etiam est per Carolum Molingum exactum censores Decij, in *addit. ad d. conf. 172.*

17 Non tamen repugno, quin post vacationem novo Collatoris consensu potuerit ius Titij confirmari seu potius de novo dari; sed ita, ut huiusmodi novus consensus probetur intervenisse ante generalis Vicarij ad conferendum collationem: nam si Dominus prævenit, & potestate sibi concessa usus est, Domino præjudicare potuit; cum per eum Dominus contulisse videatur, d. l. *Traditio* l. 1. §. *decessisse D. de vi & vi arm.* semel autem collato beneficio, variandi potestas adempta est; quia collatio ius per collationem saltem quoad conferentem acquiritur, c. *Quam sit res.* alioqui de *elect. lib. 6.* cum in Ecclesiasticis personis variatio & illusio omnino improbetur, *Clem. 1. de renumciat.* Neque hoc casu scrupulosè inquirendum est, sciverit generalis Vicarius, an non sciverit datum esse hoc speciale mandatum; cum, ut deduximus, illud semper fuerit nullum, quod ideo non potuit ei ullum impedimentum adferre, c. *Non prestat de reg. iur. lib. 6.* Eò itaque deducimur tandem, ut quamvis cætera omnia in propositam facti speciem incidentia ius Titij non infringant, ex solo tamen defectu potestatis mandatarj vires assumere nequeat titulus dicti Titij in Canonatu, de quo quæritur; nisi extrinsecus aliquid adferatur, quo hoc vitium diluatur.

De præbendis & dignitatibus.

S V M M A R I V M.

Nova provisio.

1. Im superveniens aut in iudicium captum deduci potest.
2. Beneficium seculare regularis clericus obtinere non potest.
3. Provisio nova quorum narrationem requirit.
4. Provisio nova cum veteri gratia coniungitur.
5. Appellans non probata probat.

CONSILIVM CCCCXIV.

CONTVRBARE non debet D. Iudicem inter D. Ioanem Laet appellansem, & Fratrem Ioannem vander Eycken appellatum, 1. quod vulgo traditur, in c. *Abbate*
 1 De sent. & re iud. lib. 6. cum, qui rem certa causa expressa petit, si causam non probet succumbere, etiam si aliam causam postea proferat & probet:

præsertim ex causa non antiquiore, sed post petitionem ac conclusionem propositam superveniente; quasi quod post iudicium acceptum accessit, in idem iudicium venire non possit, sed alia interpellatione opus sit, l. *Non potest videri de iud.*
 2 Nam cum in hac causa constet de defectu juris partis Opponentis, ex causis in prima instantia deductis, & potissimum quoddam regularis monachus existens, secularis beneficij, per clericum secularis obtineri ac regi solum, incapax sit, cap. *Quod de iure monach.* dictumque Opponentis pro absolutione obtinenda sola allegatione possessionis usus non fuerit (quam alioqui verè non habuit Archidiacono fructus occupante) sed ius ac titulum suum deduxerit, & in eo defecerit; sic quod beneficium neque Actori, neque Reo ad iudicari potuerit, *Rota decis. 160. Reus & possessor alias est 4. De sent. & re iudic. in nova*, sed declarari debuerit neutri ius competere; exitum litis non iudicium spectare hic oportet, satisque esse debet quandocumque ante sententiam de iure ejus, qui novam provisionem obtinuit, constare. Nova enim hæc provisio allegati tituli, ex quo specialiter actum est, vitia ac defectus expurgat; & ex voluntate Pontificis non tam accumulatur, quam adglutinetur, & velut ferruminatione priori titulo coalescit; ita ut propriè non possit dici novus titulus accedere & ex novo titulo nova causa agi, sed ex veteri nunc confirmato & expurgato. Vnde est, quod traditur primam gratiam, in qua est defectus, & cui adglutinetur nova provisio, esse novæ provisionis immediatam causam: sic quod nova provisio per se non sit, sed impetretur ac concedatur ratione primæ gratiæ; atque adeò non tam sit simpliciter provisio, quam qualificata in consequentiam prioris ac præcedentis gratiæ, *Lud. Gomef. ad reg. Cancell. de iur. gav. quest. 19. nu. 5.* sic ut præcedens gratia novæ provisionis necessarium sit antecedens, *Gomef. loco sup. cit. 1* Qua de causa necessarium est in impetratione novæ provisionis, quod requisita primæ gratiæ narrentur, & factum ipsum, quamvis carens adminiculo juris, verificetur, *Aegid. Bellamera decis. 116. si petens in fine ** Nam etsi illud propter aliquem defectum velut mortuum sit; asslatu tamen novæ provisionis conservetur & animam recipit. Idcirco prima gratia ac nova provisio pro uno reputantur; cum nova provisio veniat ad perficiendam priorem gratiam, *Lud. roman. conf. 433. Quoad primum n. 8. Paul. Paris. conf. 118. Circa materiam nu. 35. vol. 4.* Vi proinde non possit hic propriè dici ex alia causa conclusum, aliam verò probatam esse. De quo minus dubitandum, quod Papa mandavit non tantum Abbati S. Gerudis ejusdem provisionis Executori, verum etiam cuicumque Iudici, ad quæ causa ex appellatione deduceretur, ut Appellantem in possessione beneficij in iudicium maneat, ac retineat; idque litis pendens mentione facta, ex qua voluntas & mens Pontificis colligitur, quod Appellantem obtinere voluerit si Opponentis, quod manifestum est ius non competere. Quod etiam Iudex primæ instantiæ satis aperte indicavit se facturum fuisse, si de nova provisione tunc obtenta, plena extitisset probatio per plumba-

plumbatam bullam: qua nunc expedita ex defectu probationis conflurgens impedimentum cessare debet; † appellatorij enim iudicij natura est, ut non probata prius probari patiatur, l. *rer hanc C. De temp. appellat.*

De Præbendis & dignitatibus.

S V M M A R I U M.

Prioritas in beneficio.

1. Aliud est facere, aliud promissio de faciendo.
2. Promissio de beneficio conferendo quid operetur.
3. Qui prior est in possessione beneficii, non est potior eo qui prior titulum adeptus est.
4. Patronus ecclesiasticus in præsentando variare non potest.

CONSILIUM CCXXV.

DIFFICULTATEM nullam habet beneficiæ causa, quæ coram Venerabili D. Officiali Namurensi acta est inter Dominum Guilielmum Boxij impetrantem, & Henricum Paludanum Reum, de & super Capellania ad Altare S. Ioannis Baptiste in Parochiali Ecclesia montis S. Andrea: nam cum uterque juris sit, quod quisque prætendit, eundem habeat auctorem, Pastorem scilicet Parochialis Ecclesiæ; & uterque ex eodem vacationis modo egat, ex morte videlicet Antonij Bourume novissimi dicti Altaris Rectoris, testat hoc solum in questione, uter ex tempore in obtenta collatione seu provisione sit prior & sic etiam potior: hoc enim ut & in alijs ferè rebus ita obtinet in beneficiis, ut qui tempore prior est iure quoque sit potior, c. *Dubus c. Tibi qui. De rescrip. lib. 6.* Contendit autem Opponens se esse priorem; quod tamen nullo instrumento aut documento probat, sed testimonio duorum testium id asserere conatur. Cæterum neuter horum est, qui dicat, Dominum Pastorem Henrico de Palude contulisse; sed hoc tantum dicunt, quod Dominus Pastor dixerit, quod hoc beneficium numquam poneret extra manum suam, nisi providisset D. Henrico pro eo supplicanti; & alter illorum Pastorem dixisse, quod postquam certior fides esset de morte D. Antonij, non conferret alij quam dicto Opponenti, donec locutus esset avunculo suo. Quod sanè adhuc longè minus est, quam quod Opponens suum jus articulando allegavit, quod D. Pastor addidisset coram testibus fide dignis, ubi de morte D. Antonij ipsi constaret accertus esset, se nemini alteri de dicto beneficio quam Opponenti provisurum. Plurimum enim interest inter simplex dictum (de quo testis deponere videtur) & inter promissum: hoc enim, non item illud, in debitum cadit, l. *Secundum §. dictum De pæd. edito.* Sed est ita ut Opponens proposuit testes prædicti testificati essent, D. Pastorem formaliter promississe, quod Opponenti de hoc beneficio provideret, nihilo iustior esset causa seu titulus Opponentis: quippe magna est differentia inter promissionem de providendo seu conferendo vel præsentando; & inter collationem, provisionem, ac præsentationem. † Ut generaliter aliud est aliquid dare vel facere, aliud promissio de eo dando & faciendo: & in specie

Conf. Wamelf. Tom. I.

aliud vendere, aliud promissio de vendendo, aliud tradere, aliud promissio de tradendo: & in proposito aliud conferre, præsentare ac providere; aliud promissio vel addictio de aliquo horum faciendo: prout hæc & his similia admodum multa coacervavit Andreas Tiraquellus, de *Retract. convent. ad fin. tit. nu. 14. cum seq. usque ad §. 2.* Nan. ex facto vel datione statim jus acquiritur circa id, quod sit aut datur, non etiam ex horum promissione, quæ personalem tantum obligationem parit, ad hoc, ut qui promissit faciat aut det, & interea in re nihil juris acquiritur. † Ita ut in subiecto casu pro proviso haberi non debeat, cui tantum facta est promissio de providendo, Tiraquell. d. loco nu. 45. per l. *qui se dicit De iudic.* cum talis promissio nihil juris constituat in re vel ad rem; sed ad summum inducat dumtaxat obligationem ad interesse aduersus eum, qui in talibus, quibus potest de futuro beneficium vacaturum vel vacans promitti, huiusmodi promissionem non facit nec adimplet; & ita quidem hoc casu, qui promissit dare seu conferre beneficium, non possit præcisè cogi ad factum, hoc est ad conferendum seu providendum, sed tantum ad interesse, quanti scilicet ejus, cui promissio facta est interest, quod promissio non habeat effectum; ut eleganter dixit Panormitanus, in c. *Accedens nu. 4. de concess. præben.* Unde promissio ista non ligat manus promittentis, quin si velit possit alteri beneficium vacans conferre, saltem quamdiu illud non contulit ei, cui promissit. Indequè est quod dum is, qui ordinaria potestatem conferendi habet, ex mandato superioris tenetur alicui conferre aliquod beneficium, & mandato non est inserta clausula irritans, si in contrarium faciat, valeat alteri contra mandatum facta collatio, c. *si sibi De concess. præben. lib. 6. c. dilectus 3. De præben.* Et hoc est quod scribit Ioannes Monachi, in c. *De testanda nu. 2. de concess. præben. lib. 6.* quod quamvis huiusmodi promissio teneat & in debitum cadat; non tamen per hoc affectum sit ipsum beneficium, quin si alij conf. ratur teneat ipsa collatio. † Et quamvis communiter tradatur, quod in beneficijs non habeat locum regula juris civilis, quod re duobus vendita vel promissa potior sit, cui primum tradita est, seu qui prior ad rei possessionem pervenit; non is, cui prius promittitur, l. *Quoties C. De rei vindicat.* ita quod in beneficijs prior in possessione, non præferatur illi, qui anterior est in collatione seu præsentatione vel promissione, l. *in d. l. Quoties nu. 12.* id tamen dicto Opponenti accommodari non potest, qui nullam umquam habuit collationem, provisionem, vel præsentationem, per quas jus in re seu ad rem acquiritur; sed tantum ad summum nudam verbalem promissionem, quæ rem non afficit, nec ad illam aliquid juris tribuit. Et sic dictus Opponens ex hac præsentata promissione nihil aliud potest prætere, quam ut Dominus Pastor ei vel interesse non servatæ fidei promissionis præstet, Panor. in d. c. *Accedens nu. 4.* vel aliàs cum occasio sese offeret de beneficio sibi provideat, d. c. *Accedens, gloss. ult. in d. cap. dilectus*: nam aduersus Imperantem, aut ad hoc controversum beneficium nihil omnino juris, nullamque actionem habet. † Ita, ut cum Do-

M m 4

minus